

Knud Brix' 'Paranoia': Er en enkelt mands oplevelser stof nok til en hel roman?

Forfatter Knud Brix. Foto: Ditte Capion.

ISABELLA MIEHE-RENARD

Litteraturredaktør

20.08.2026

BØGER // ANMELDELSE – Er det for tiden populære begreb "autofiktion" dækkende for Knud Brix bog *Paranoia* om hans møde med en stalker? Forlaget vælger blot at kalde bogen en roman. Det er virkelig værd at diskutere, skriver POV's litteraturredaktør Isabelle Miehe-Renard.

Knud Brix: *Paranoia*

Politikens Forlag

260 sider

Bogen er udkommet.

Stalking er et mystisk og interessant fænomen. Og det er tydeligvis tiltagende i frekvens, efter at vi allesammen fik adgang til mail, mobiler, begrebet at sms'e og muligheden for at skrive godt eller ondt om andre på de sociale medier. Selv har jeg aldrig været udsat for

stalkere ud over nogle få helt fremmede fans i 90'erne, der uskyldigt og ikke særlig foruroligende lagde mystiske gaver eller håndskrevne invitationer til en middag foran min hoveddør. Kigger man i statistikkerne, lyder tallet nu i DK på ca. 50.000 til 70.000 personer årligt. Altså mennesker, der føler sig udsat.

Men disse stalkere, er det ren og skær besættelse? Hvad er motivet, der driver dem? Vinder nogle overhovedet på det? I så fald hvordan? Og hvilke lovmæssige konsekvenser kan det få? Emnet er uden tvivl mange artikler og udredninger værd. Selvfølgelig helst de underbyggede og grundigt researchede af slagsen. Og netop den pointe vender jeg tilbage til efter min læsning forleden af den intenst mediedækkede bog skrevet af Knud Brix med titlen *"Paranoia"*.

Det er bestemt ikke irrelevant. Samfundsrelevant er nok lige lovligt stort et ord dog

Tvivlen sidder stadig i mig. Om en enkelt mands oplevelser er stof nok til en hel roman. Og om det for tiden populære begreb "autofiktion" er dækkende for netop denne udgivelse. Forlaget vælger blot at kalde bogen en roman. Det er virkelig værd at diskutere, selvom forfatter altid er en ubeskyttet titel, så *feel free*.

En god pen

Da jeg med stor nysgerrighed åbnede den, var min første tanke, at det godt kunne være spændende som ren fiktion. Som en klassisk krimi. Eller, og nu gentager jeg, måske en serie avisartikler værd.

Min næste tanke var, at den er skrevet af journalisten Knud Brix, kendt i mange sammenhænge som hardcore chefredaktør på Ekstra Bladet, der nu overraskende i stedet vil være DR's nye Afrika-korrespondent. *A life change*. Men i "romanen" her hedder hovedpersonen altså Knud, og den kæreste, han møder under stalkingen, Mathilde. Som er navnet på hans nuværende kone. Stoffet kunne eventuelt være blevet manuskript til et spændende tv-dokumentardrama med mange potentielle seere. Men måske findes der allerede rigeligt af dem i tidens *true crime*-bølge.

Nu tilbage til fortællingen med en tekstbesked fra romanens vilde stalker med det opdigtede navn Edith:

"Hey, ved ikke lige, hvad jeg skal sige, synes jo du er sød, vil du ikke lige svare, du forvirrer mig lidt, det er selvfølgelig helt okay. Har jeg lavet rav i dit system? Vi behøver ikke at være alt muligt, vi kan bare ses igen."

Brix kan helt sikkert skrue en historie sammen, manden har jo decideret en god pen. Og han gør det meget tempofyldt. Han vælger at gengive og citere de næsten chokerende mange sms'er fra denne Edith. Undervejs i forløbet ender hendes henvendelser i en form for "MeToo"-sag på arbejdspladsen, fordi hun også kontakter HR-afdelingen. Uopfordret selvfølgelig, men personalesagen droppes dog. Vi andre ånder nærmest lettet op.

I de mange kapitler beskriver manden også helt detaljeret sin nye forelskelse. Efter en netop overstået skilsmisse fra moren til hans to små børn. Denne nye Mathilde håber hovedpersonen, Knud Brix, at skabe en fremtid med. Jeg drister mig til at kalde det mulig "oversharing". Selvfølgelig må det lige nævnes som et faktum. Og som endnu en motor for, hvad han kan miste på grund af alle de vrede sms'er. Mere krise og splittelse, som vi nye læsere af bogen får serveret i form af en krølle eller dessert?

Men set med helt andre briller af mig, der måske nok ville have foretrukket gode artikler, noget mere reelt mediestof om Brix' historie, får vi nu på bogens sider en mands vinkel på *stalkingoplevelser*. Det er bestemt ikke irrelevant. Samfundsrelevant er nok lige lovligt stort et ord dog. Måske brugbar og debatskabende. Men for enhver pris? Tja, det er jo her, ordet smagssag altid dukker op.

Nu endnu et kort citat fra stalkerkvindens sms'er:

"Hej, det er Edith. Jeg vil bare sige, at mine ord ikke rækker. De rummer ligesom min sorg over, at det hele er spundet ud af kontrol. Du er jo umulig at læse. Hvad fanden er meningen? Vil du skade mig bevidst? Er det for fanden så underligt, at jeg bliver forvirret?....Hej hej."

Mand i krise

Ifølge Dansk Stalking Center er der et stort mørketal, når det gælder mænd, der plages af stalking. Centret antager, at tallet kan være cirka 25 procent. Den info kunne bogen godt have videregivet blot i en sætning eller to. Ikke at det ændrer ved problemet for begge køn, slet, slet ikke.

Og så skal jeg huske at fortælle jer, der læser med, at jeg bestemt også blev grebet til sidst i "*Paranoia*". For den byder også på et "nutidigt mand i krise"-portræt. Et indblik. En mand, der uforskyldt får en totalt uventet krise ind i dagligdagen, og en mand, der ellers ikke kender til følelsen af magtesløshed, men oplever den i voldsom grad. Hvis alt på disse 246 sider er sandt og ikke mixet med fiktion, som autofiktion jo sagtens kan være, vil jeg gerne tage noget af min skepsis tilbage. Ingen af os kan vide noget, for sure. På dette punkt tror jeg bestemt på ham og disse følelser.

Da alt fortløbende eskalerer, hører vi denne paniske tanke fra Brix en tidlig morgenstund:

"Kan jeg bruge mit våben i nødværge. Jeg har googlet reglerne for selvforsvar for en sikkerheds skyld. Det bliver vanskeligt ikke at ende i problemer med straffeloven, men det er muligt."

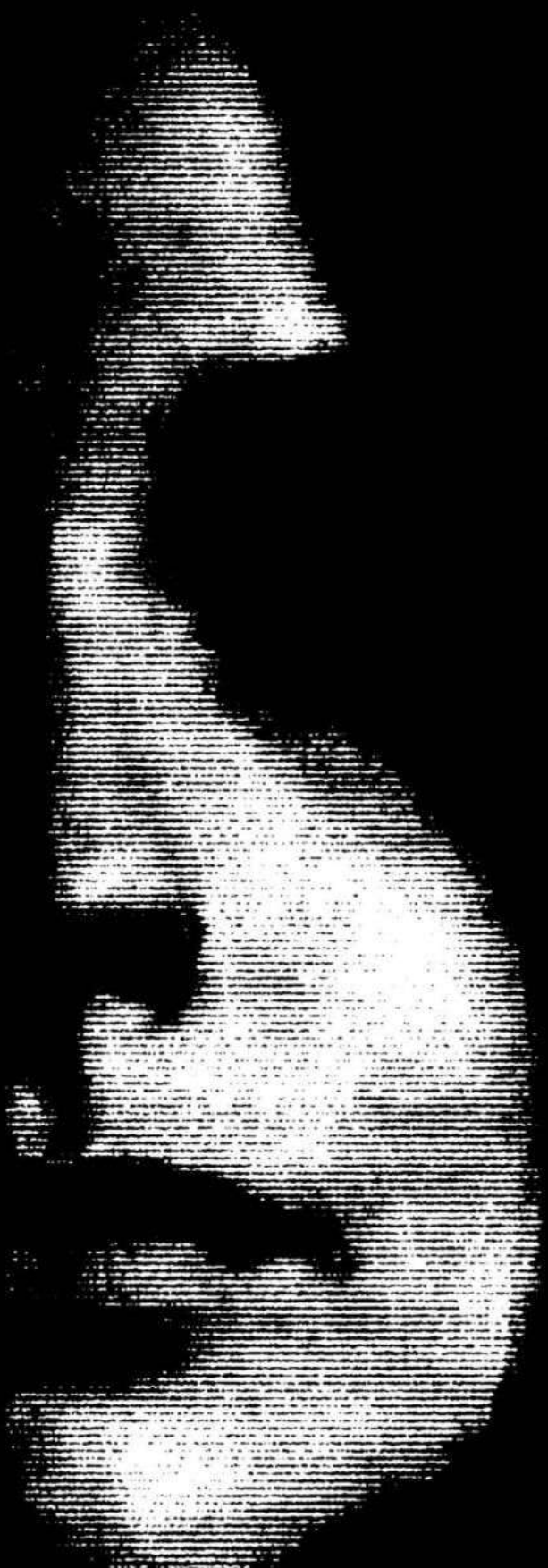
Og tæt på bogens afslutning denne udmelding, jeg egentlig ikke finder nødvendig. Men som journalisten, chefredaktøren og snart Afrika-korrespondenten vel selv har behov for at markere:

"Der er flere medier, som spørger mig om, hvorfor i alverden jeg tager så markant et jobskifte. Jeg siger noget om, at tabloide medier er med til at holde demokratiet rent, når bureaukraterne skider i samfundets akvarium. Jeg har lyst til at sige, at jeg ikke kan mærke mig selv, og jeg har lyst til, at alle folk er sure på mig. jeg længes efter shitstorme, der skal piske mig i ansigtet."

Så absolut noget andet, end da Tom Kristensen i sin tid længtes efter noget meget andet i 1930'erne. Det var jo i stor poesi at længes efter bl.a. skibskatastrofer, hærværk og pludselig død. Knud Brix længtes efter at udgive sin fortælling i bogform. Og nu bærer han så længslen efter en ny start i Afrika. Fred være med det. Jeg ønsker ham og familien alt godt. Og absolut fred fra denne stalker, Edith. Som højst sandsynligt læser bogen endnu mere nysgerrigt end os andre. Måske endda lige nu.

ROMAN POLITIKENS FORLAG

KNUD BRIX

PARANOIA

anmeldelse

Isabella Miehe-Renard

Knud Brix

Paranoia

POV Weekend

ISABELLA MIEHE-RENARD

Isabella Miehe-Renard er journalist og forfatter. Hun er tidligere studievært på Kanal 2, TV2, DR1 og DR2. Hun bor i kollektiv i Halsnæs og trives udenfor rampelyset. Tæt på hav og fjord og Danmarks største sø.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

POV International

OM POV

REDAKTION

SKRIBENTERNE